

Η Lynda Benglis επιστρέφει στο σπίτι

ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Πενήντα χρόνια διαδρομής και οι αναφορές της στην Ελλάδα ξετυλίγονται στο Μέγαρο Σταθάτου

Η πρώτη μονογραφική έκθεση της Lynda Benglis στην Ελλάδα αποτελεί μία από τις πιο πολυαναμενόμενες εικαστικές συναντήσεις του χειμώνα. Διοργάνωση του NEON, στήνεται με τη φροντίδα του Βρετανού διάσημου επιμελητή dr David Anfam, ο οποίος πριν από τρία χρόνια είχε κάνει αίσθηση στο Λονδίνο με την καταπληκτική έκθεση για τον Αφηρημένο Εξπρεσιονισμό στη Royal Academy. Μίνι ρετροσπεκτίβα τη χαρακτηρίζει ο επιμελητής και μας προϊδεάζει: «Ετοιμαστείτε για ποικιλία και, ευελπιστώ, ένταση». Με στόχο η παρουσίαση να είναι αντιπροσωπευτική ως προς την καλλιτεχνική ταυτότητά της, θα περιλαμβάνει έργα από όλες της περιόδους δουλειάς της ελληνικής καταγωγής εικαστικού.

Γεννημένη στη Λουιζιάνα, στο νότο των ΗΠΑ, η Benglis ήδη από τα 20 χρόνια της κάνει αίσθηση με τη θρυλική φωτογραφία που καταχώρησε στο Artforum, στην οποία γυμνή και φορώντας μαύρα γυαλιά κρατά ένα δονητή ως γεννητικό όργανο-πρότζεκτ που προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις και επηρέασε καθοριστικά σημαντικούς μετέπειτα καλλιτέχνες, όπως η Cindy Sherman.

Στην καριέρα της ακολούθησε πολλούς και διαφορετικούς δρόμους από την ορμητική φεμινιστική ρητορική που διέκρινε τις πρώτες φωτογραφικές και βίντεο δουλειές της. Η ίδια έχει απορήσει με το γεγονός ότι αποδόθηκε στη ματιά της αυτός ο χαρακτηρισμός. Ωστόσο, υπήρξε μια φωνή της γυναικείας δημιουργικότητας, η οποία απέναντι στην κυρίαρχη ανδρική παρουσία στις τέχνες – ιδιαίτερα σε ρεύματα όπως αυτό του αφηρημένου εξπρεσιονισμού – , είχε το σθένος να διεκδικήσει ισχυρή παρουσία και προσωπική ταυτότητα, αλλά και να προτάξει ερωτήματα πάνω στη γυναικεία σεξουαλικότητα και στις εκφράσεις της.

«Καθώς υπήρξε πρωτοπόρα της φεμι-

νιστικής τέχνης τη δεκαετία του '60, η Lynda ποτέ δεν ησύχασε. Οι πρακτικές της εξακολουθούν να κινούνται γύρω από το σώμα και τις διάφορες εκφάνσεις του. Είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε τη βαθιά, αν και συχνά υπόγεια, εμπλοκή της με θέματα που αφορούν στη διαμόρφωση του κοινωνικού φύλου», υπογραμμίζει ο dr Anfam. Πράγματι, τα γλυπτά της, μέσα στο διαρκή πειραματισμό τους με διαφορετικά υλικά και μορφές, αναπτύσσουν υφές και σχήματα που παραπέμπουν στο σώμα, άλλοτε εντελώς δηλωτικά άλλοτε εκκινώντας αλυσιδωτές αντιδράσεις από υπονοούμενα. Από τις πρώτες

δημιουργίες με κερί, τη χρήση αφρού πολυουρεθάνης και αργότερα τις εγχύσεις λάτεξ χρωμάτων μέχρι τα μεταλλικά γλυπτά και τις πρόσφατες κατασκευές με χαρτί, σύρμα και επικάλυψη με φύλλα χρυσού, η γλυπτική της υπήρξε ένα πεδίο αλληπάλληλων μεταμορφώσεων και νέων υλών.

«Η δουλειά της τα τελευταία χρόνια υπήρξε τόσο ποικιλόμορφη και ευρηματική που είναι δύσκολο να διαλέξει κανείς μία συγκεκριμένη περίοδο», σημειώνει ο επιμελητής. «Προσωπικά έχω μια ιδιαίτερη προτίμηση στα έργα της με κερί που ξεκίνησαν στη δεκαετία του '60. Είναι αδύνατο να τα περιγράψεις και είναι εξαιρετικά γοητευτικά στα χρώματα και τις υφές τους. Ισορροπούν μεταξύ ζωγραφικής και γλυπτικής, ενώ οι φόρμες τους ποικίλουν από ρομβοειδείς τοτεμικές μορφές μέχρι παραλληλόγραμμα και κύκλους. Έχουμε την τύχη να έχουμε 6 από αυτά στην έκθεση».

Το τοπίο της χώρας μας, η θάλασσα και τα λουλούδια της υπαίθρου, όπως και η αρχαιοελληνική αρχιτεκτονική και γλυπτική είχαν ξεχωριστή επίδραση στην καλλιτεχνική της γλώσσα. «Υπάρχουν άπειρες αναφορές στην Ελλάδα μέσα στο όραμα της Benglis», επισημαίνει ο dr Anfam. «Περιλαμβάνουν μια αίσθηση του αρχαϊκού, το θραύσμα και τη ζωτική σημασία αίσθηση του ανάλαφρου που βρίσκουμε στην αρχαία ελληνική γλυπτική – για να μην αναφέρω τίτλους έργων, όπως Κνωσός ή Οι Χάριτες. Υπό αυτή την έννοια, θα έλεγα ότι αυτή η έκθεση, ανάμεσα σε άλλα, μπορεί να θεωρηθεί και ως ένα είδος επιστροφής στο σπίτι».

→ Γκέλυ Γρυντάκη

Lynda Benglis: In the realm of the senses / Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, 22 Νοεμβρίου 2019 - 15 Μαρτίου 2020

«Καθώς υπήρξε πρωτοπόρα της φεμινιστικής τέχνης κατά τη δεκαετία του '60, η Lynda ποτέ δεν ησύχασε. Οι πρακτικές της εξακολουθούν να κινούνται γύρω από το σώμα και τις διάφορες εκφάνσεις του. Είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε τη βαθιά, αν και συχνά υπόγεια, εμπλοκή της με θέματα που αφορούν στη διαμόρφωση του κοινωνικού φύλου»

Dr David Anfam

